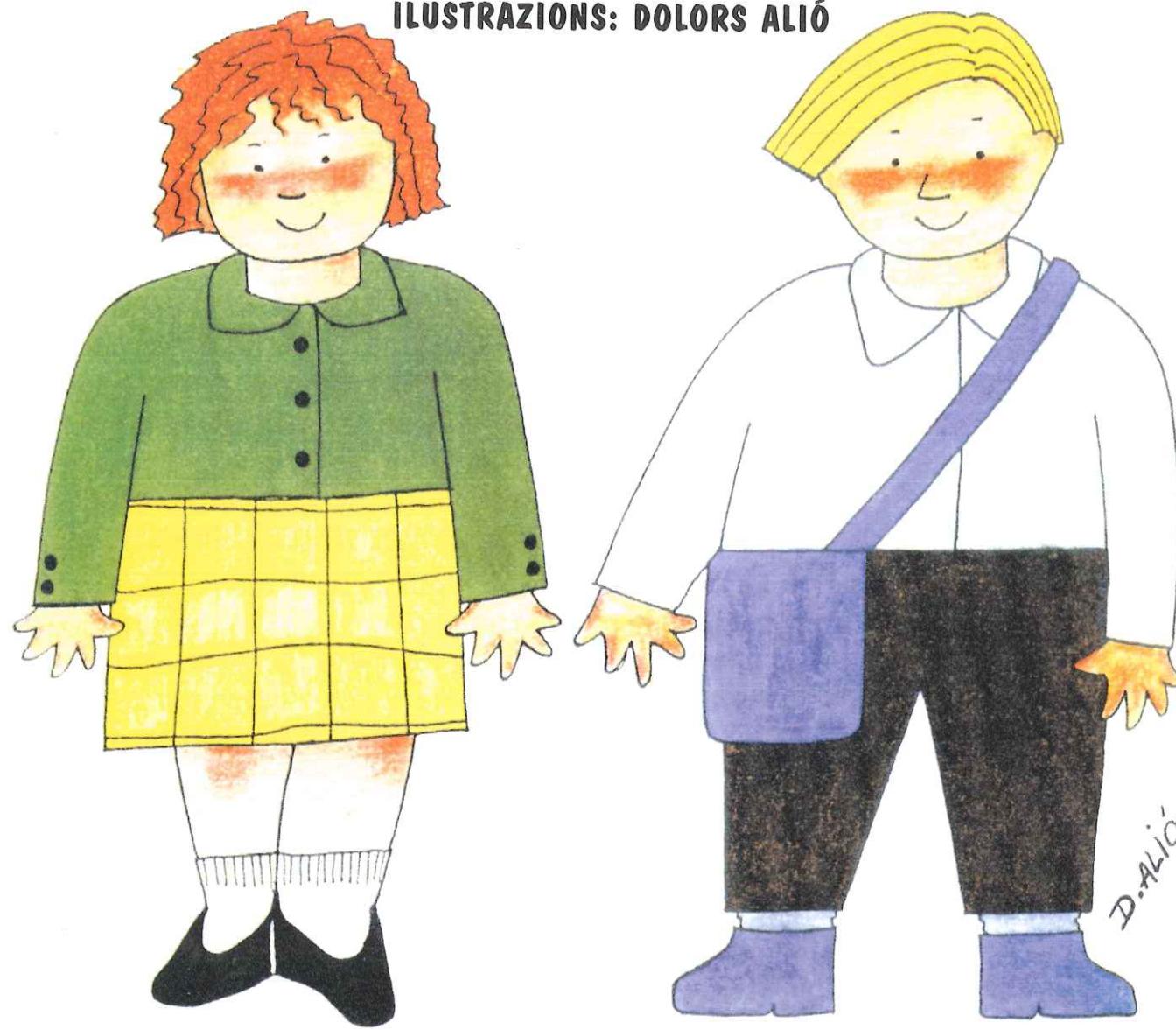

O cuaderno d' escolano

Carlons y Carmeta

ISTORIAS TA CHUGAR, CHARRAR Y BIBIR EN ARAGONÉS

NÚRIA ARAGONÉS / IRENE SEIRA
ILUSTRAZIONS: DOLORS ALIÓ

Carlons y Carmeta

Istorias ta chugar, charrar y bibir en aragonés

**NÚRIA ARAGONÉS / IRENE SEIRA
Ilustrazions: DOLORS ALIÓ**

ZARAGOZA, 1997

Han colaborado en la adaptación de textos:

Silvia Garcés

Francho Rodés

Chusé Aragüés

Luis Javier Tejada

Pascual Miguel

Francho Nagore (Revisión editorial)

© Diputación General de Aragón
Departamento de Educación y Cultura

Edita: Diputación General de Aragón
Departamento de Educación y Cultura

Illustrazions: Dolors Alió

ISBN: 84-7753-677-5

Dep. Legal: HU-494/97

Impresión: GRAFIC RM COLOR, S.L.

O cuaderno d'a escolanalla.

A bibenzia de diferens situgazions comunicatibas d'interaización berbal: mayestro/a-nino/a, mayestro/a-escolanalla, ninos/as-ninos/as, ha premitiu a oserbación inmeyata d'o libel oral de l'aprendizache.

O cuaderno d'escolanalla que presentamos gosa estar a continazión d'un treballo an que a comunicación berbal ye l'alazet y l'ochetibo a adubir. Por ixo emos acompañau as diferens situgazions comunicatibas de tres u cuatro fuellas de treballo, que mos premitirán tornar a reproduzir beluns d'os tarabidaus lingüisticos treballaus y poseyer un útil más t'a ebaluación d'o prozeso d'aprendizache d'a nuestra escolanalla.

En a escuela

Imos a mirar fongos

Imos a mirar hongos

Nombrar as cosas que fan falta ta ir a mirar fongos.

Debuxa-las.

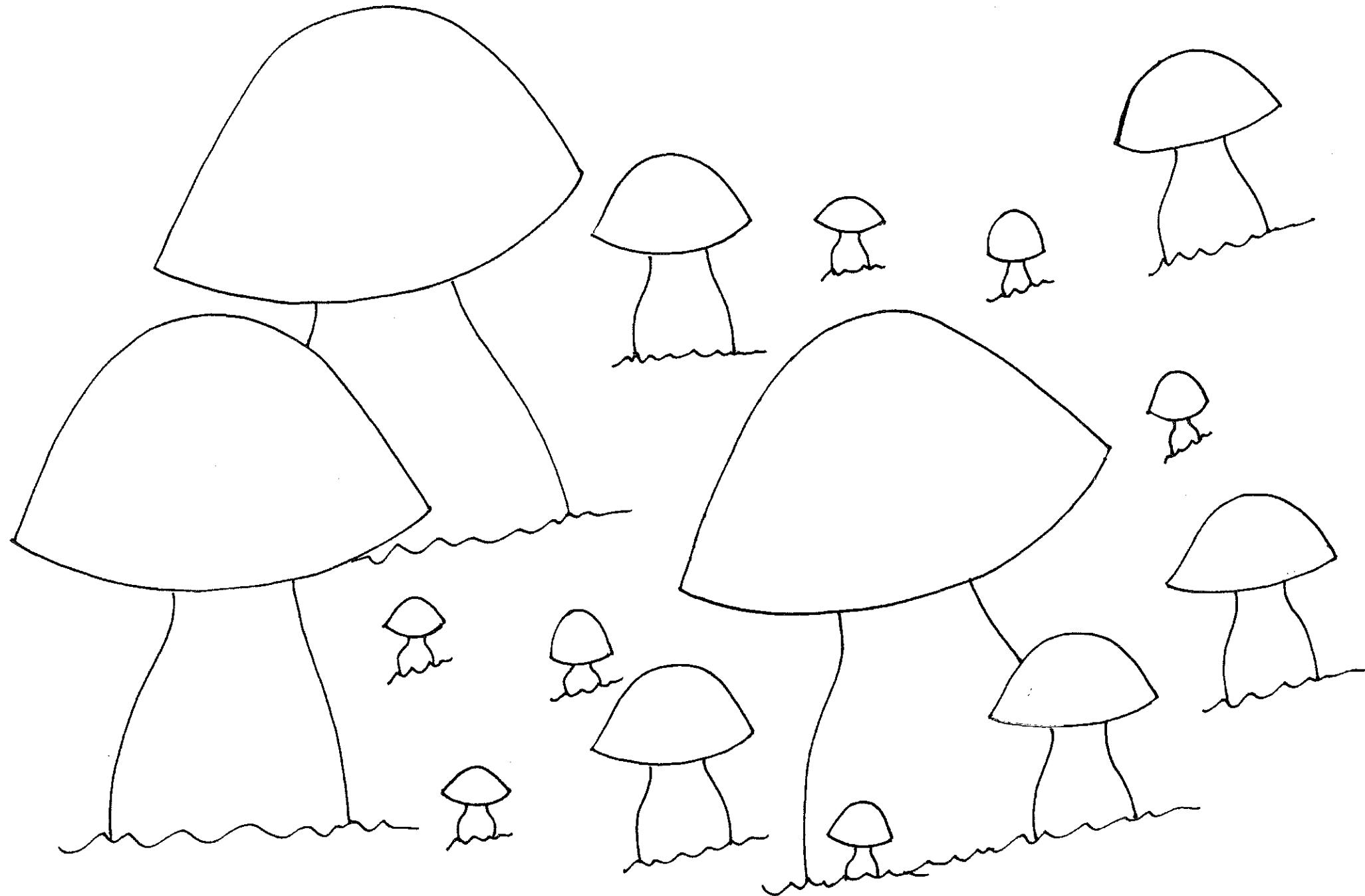
Con un piet y un chapero debuxamos un fongo entero

Dizir o pareyau.

“Con un piet y un chapero
debuxamos un fongo entero.”

Debuxar un fongo.

Contamos fongos

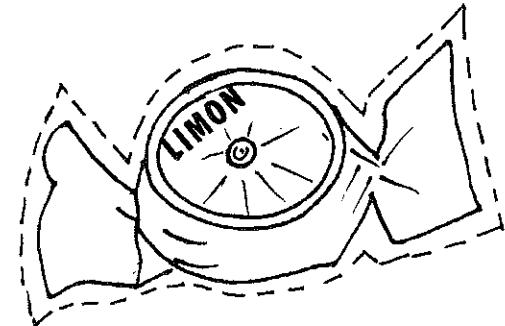
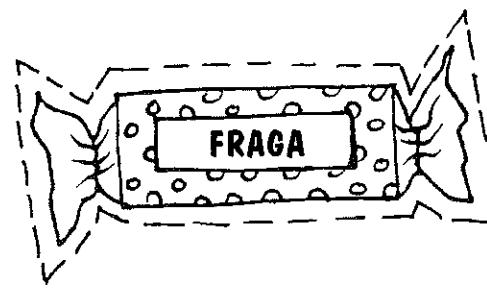
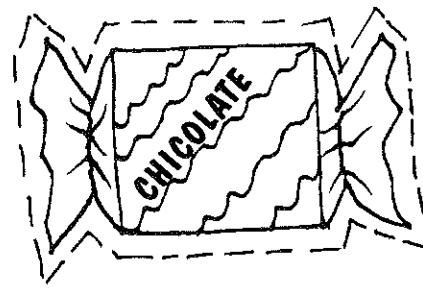
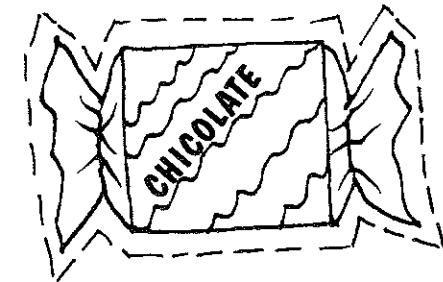
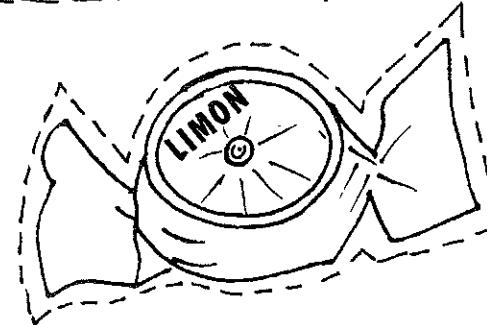
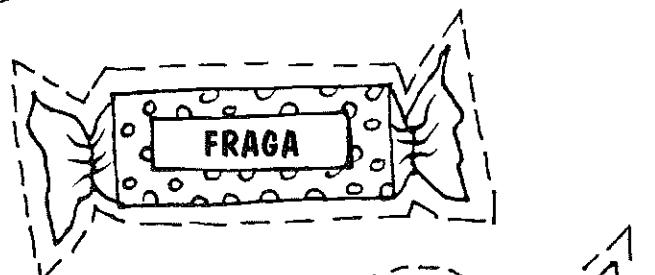
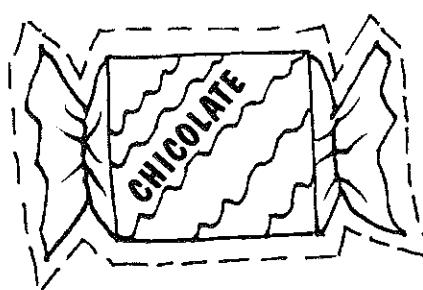
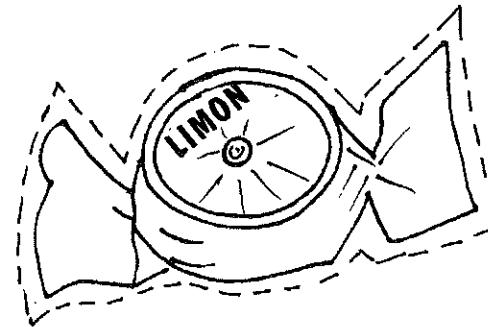
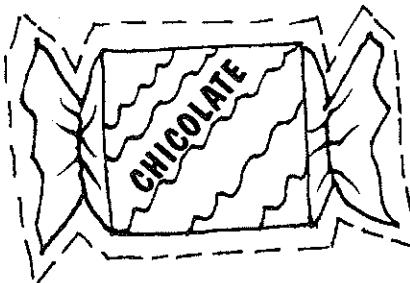
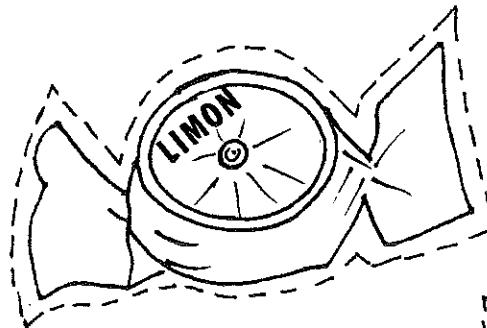
Contar fongos.

Contar-los segунtes a suya grandaria.

Pintar-los.

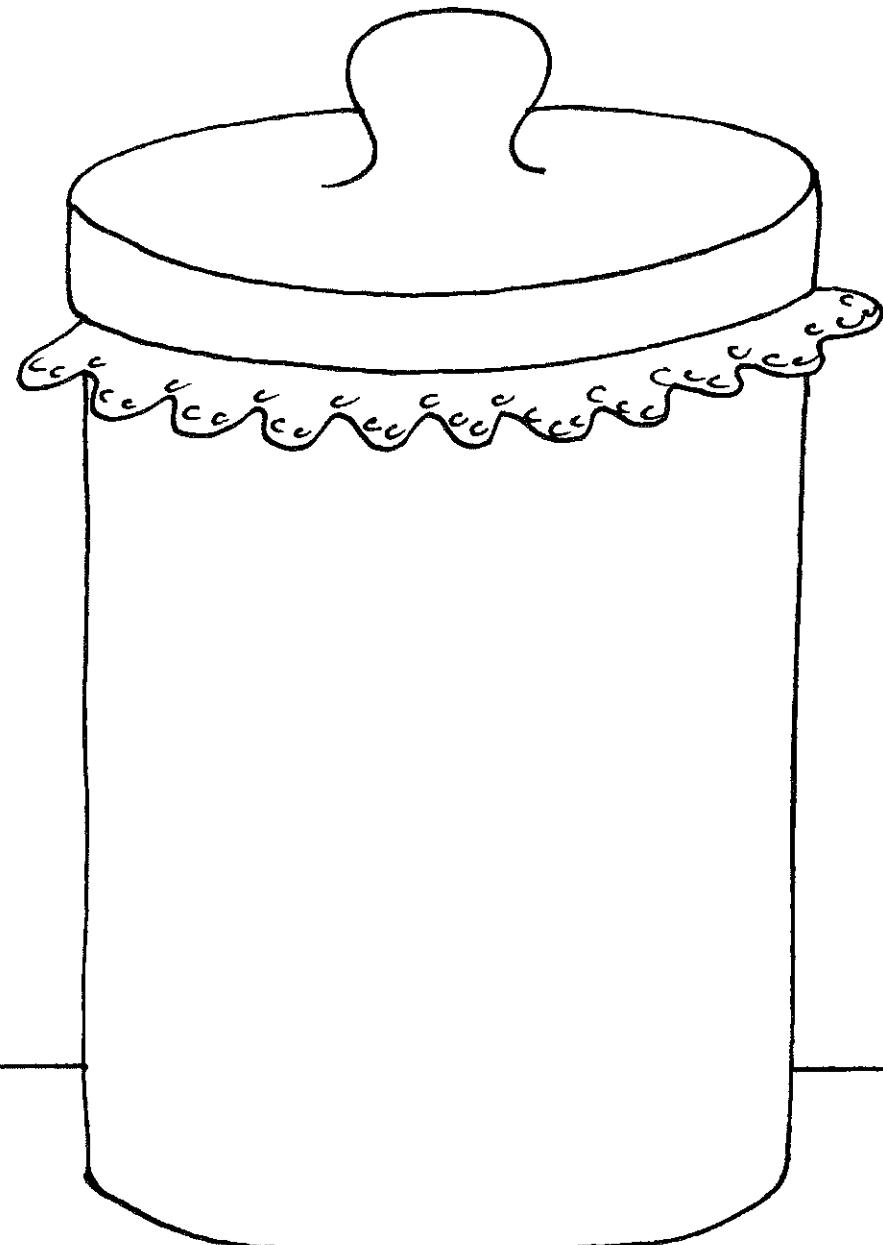
Imos a mercar

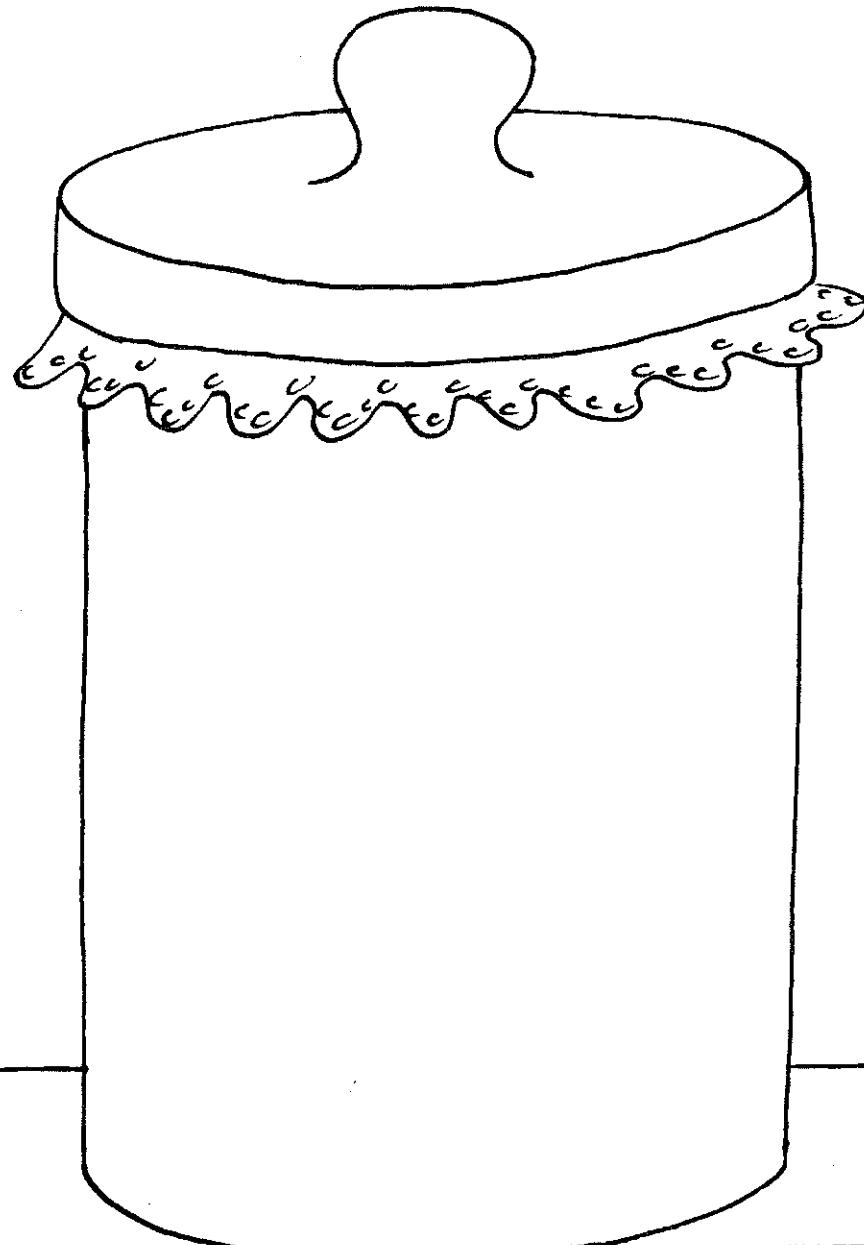
Pintar os carambels y retallar-los.

Carambels

Muitos

Pocos

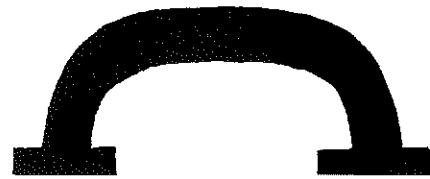
Apegar-los en os potes.

À mercat.

O profesorau debuxa en un dido de cada escolano y escolana: güellos, naso y boca. O dido fa de mercador y reproduz os tarabidaus lingüísticos d'a falordia.

chira, rechira, rechirarás...

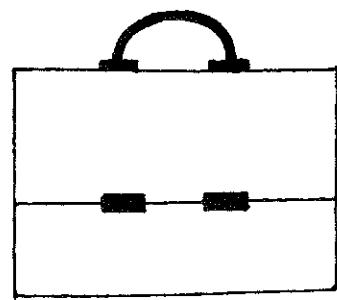

Zaguero: autibidaz:

Acarrazar a bolsa que emos feito plegando o papel.

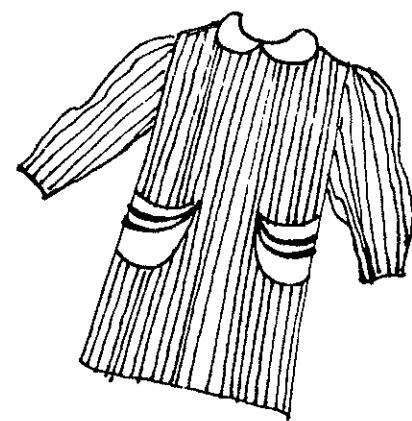
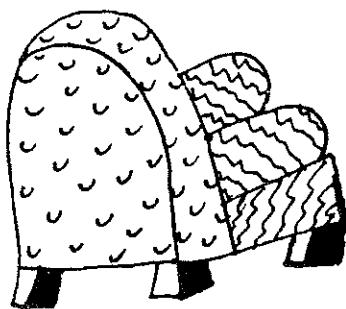
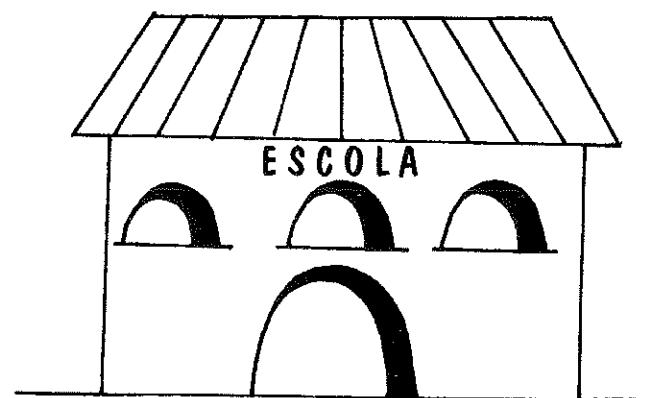
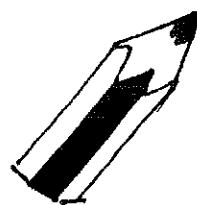
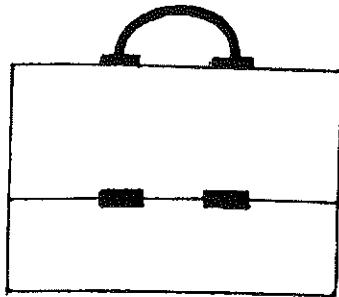
Rechirar y replegar (u retallar) ochetos que tiengan relación con a clase.

Ficar-los en a bolsa dizindo o pareyau: “Chira, rechira, rechirarás... y [o clarión] replegarás.

Retallar y plegar por as ringleras ta fer a maleta.

Ent'a Escuela

Surrayar y dizir o nombre d'os ochetos que podemos portar ent'a escuela.

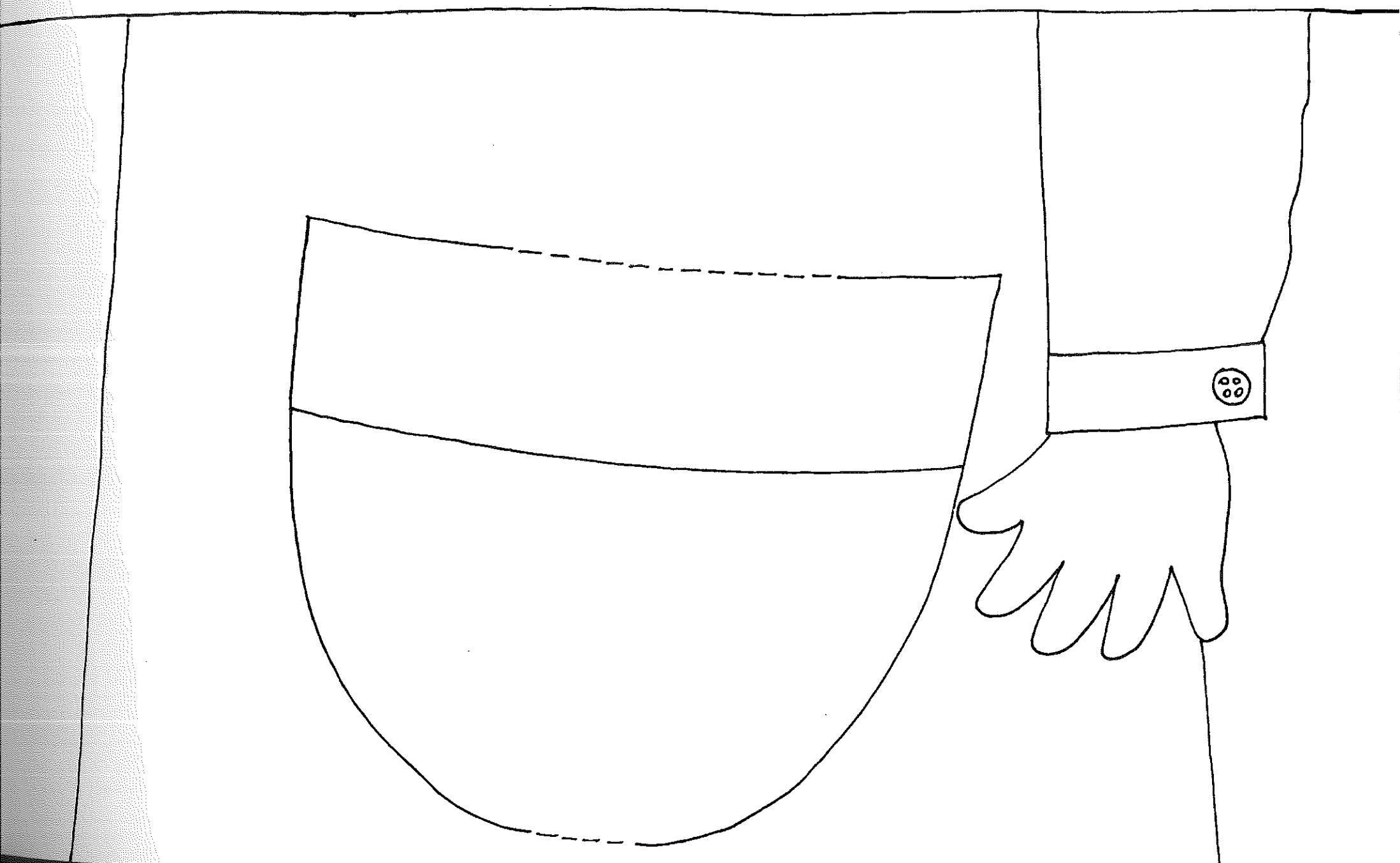
Relazionar l'ocheto con a escuela dizindo: "Ent'a escuela".

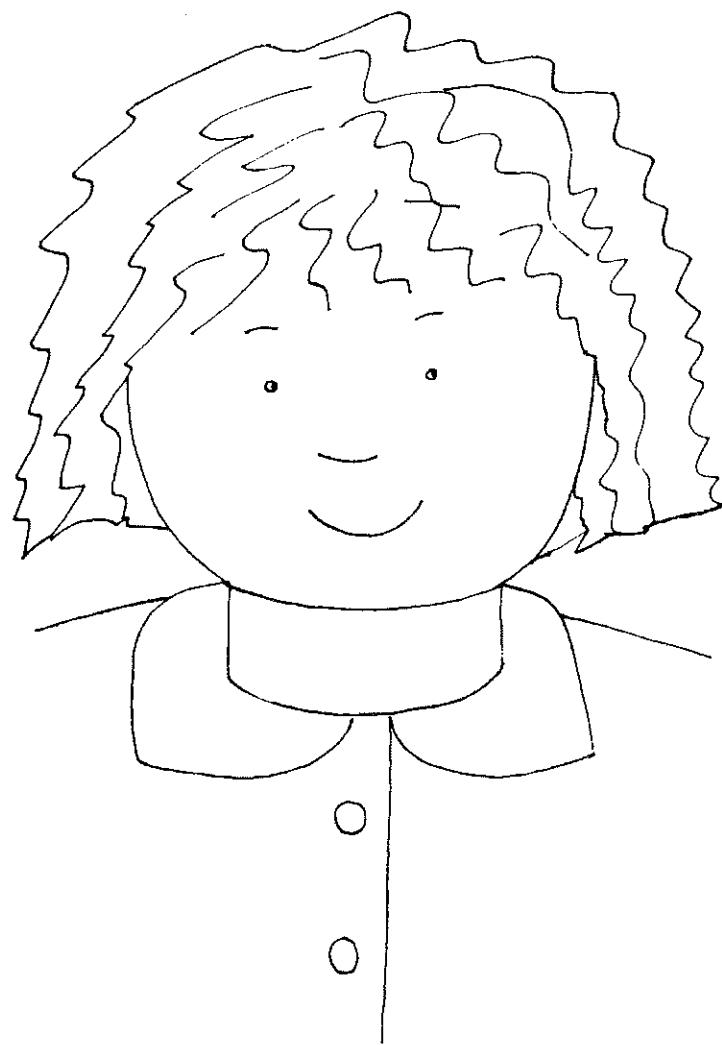
Casa de Carlons y Carmeta

Carmeta, sale!

No tiengas bergüeñal

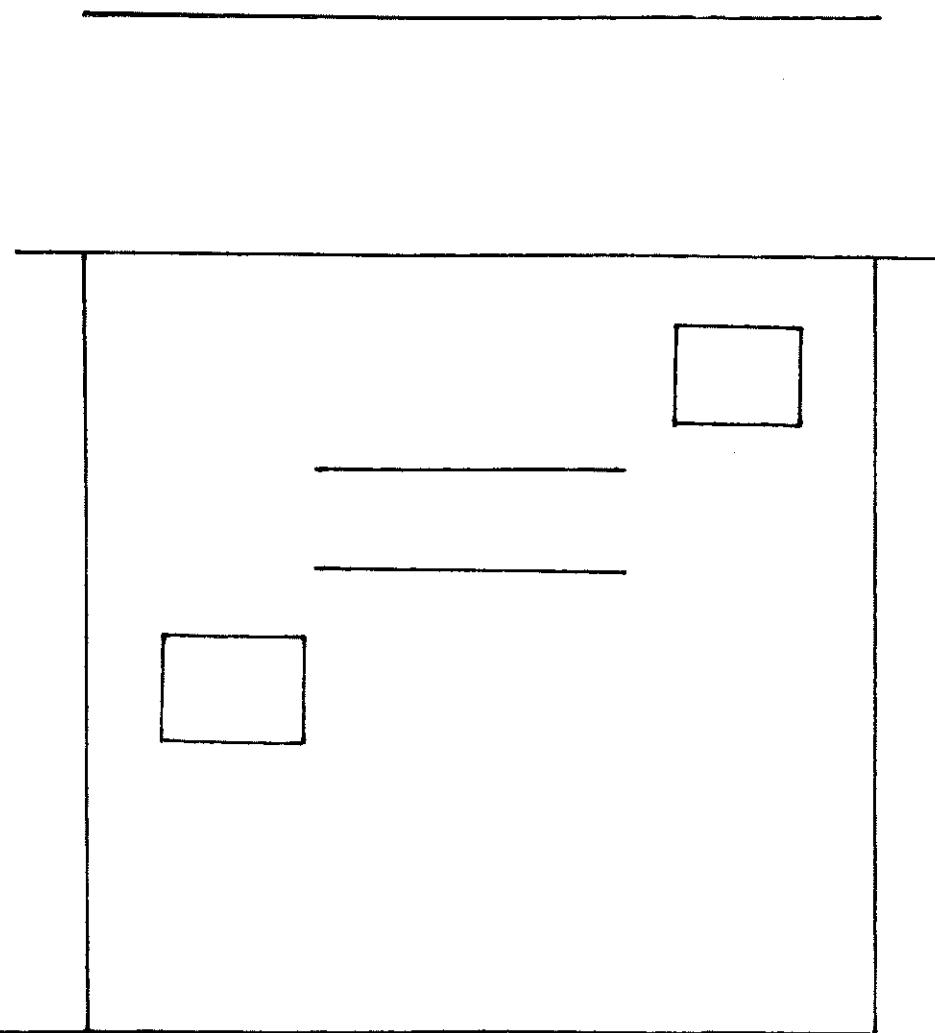

A escolanalla dizirá: Carmeta, sale! No tiengas bergüeña!... y la farán salir y irán interautuando.

Retallar u punchar o tozuelo de Carmeta y fer una moñaqueta de tocho que s'emplegará ta reyalizar l'autibidá d'a ficha anterior.

Casa de Carmela

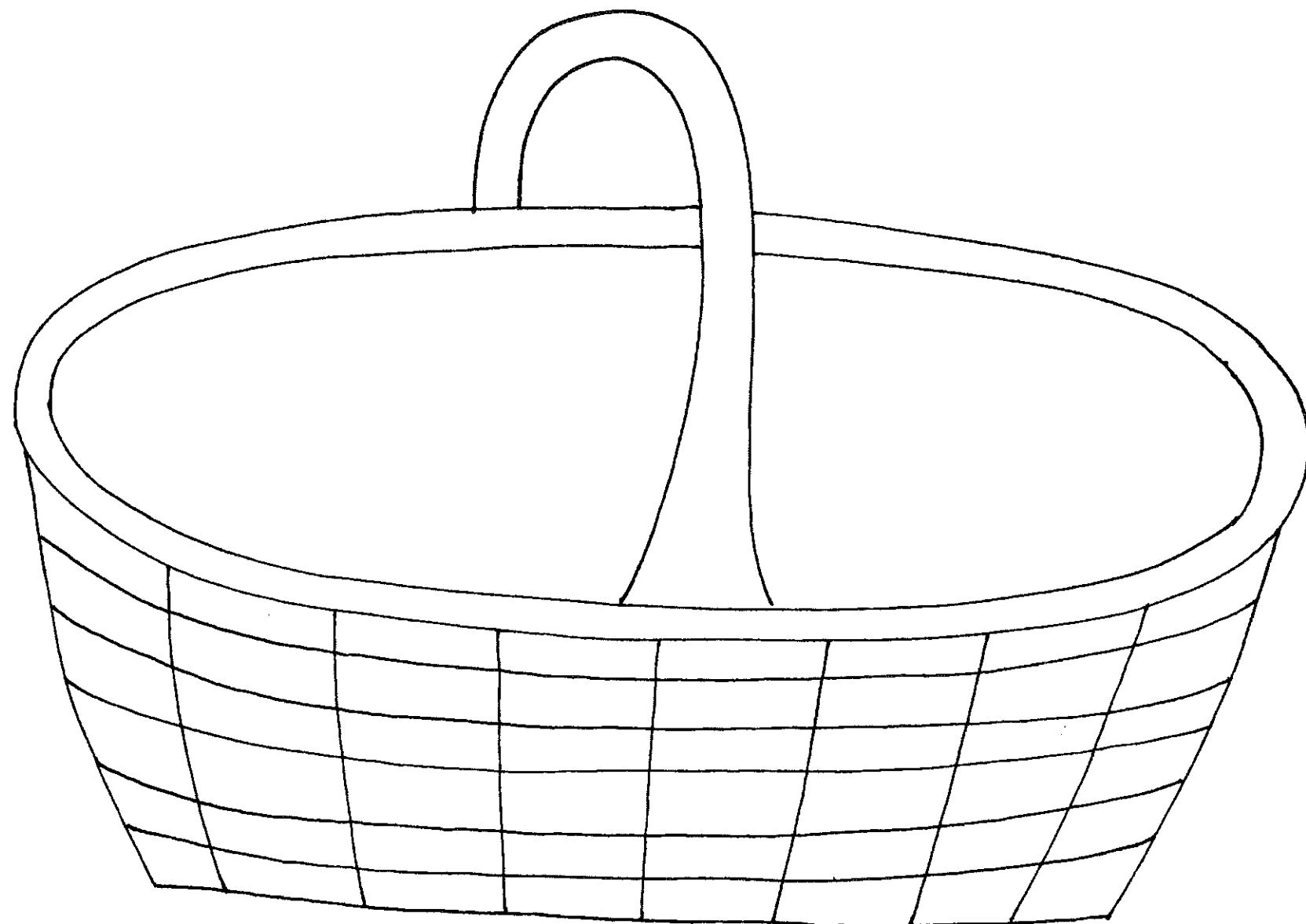

A escolanalla han de debuxar y dizir o nombre d'as partis d'a casa que i faltan (finestra, tellau,...)

Carlons y Carmeta

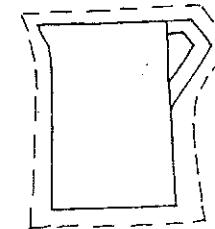
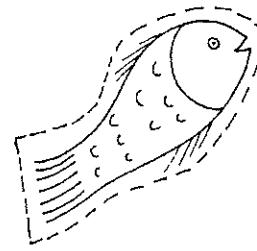
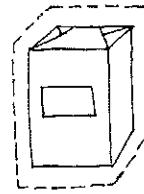
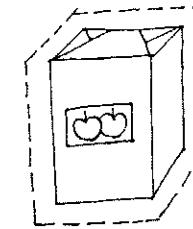
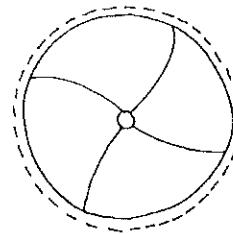
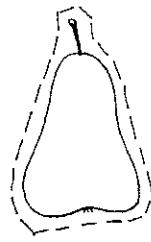
Debuxar a Carlons y Carmeta.
Describir-los oralmén.

Ent'a zesteta

Debuxar aintro d'a zesteta as cosas que ha mercau y berbalizar o nombre de cadaguna.

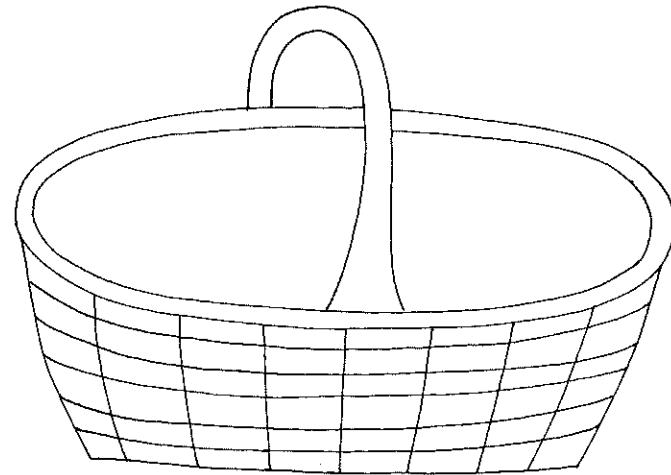
En a botiga

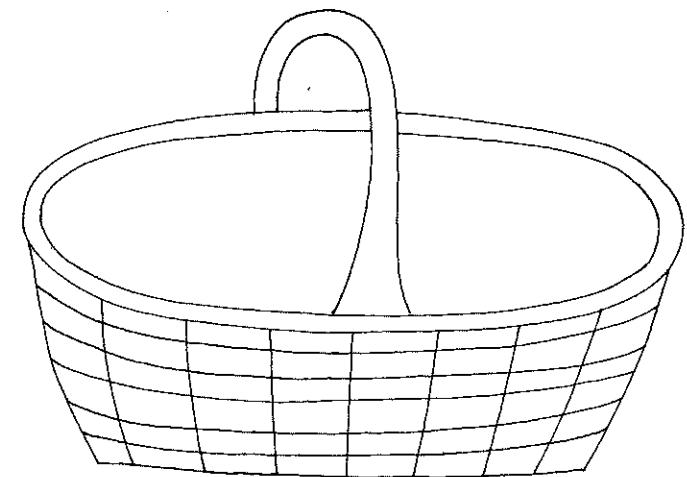
Dizir o nombre de toz os ochetos debuxaus en a lamine.

Pintar-los y punchar-los u retallar-los.

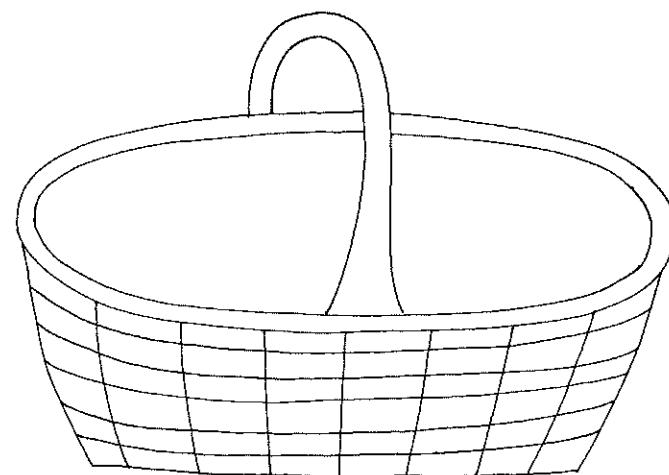
minchar

beber

chugar

Clasificar os ochetos retallaus en a ficha 4 y ficar-los en as zestetas que en pertoquen. Cada biache que pille un ocheto cal dizir:
Fico a pera en a zesteta de minchar.
Fico o tren en a zesteta de chugar.

Ola, qué frío que fa!

L'ombre d'as nieus

Debuxar l'ombre d'as nieus siguiendo as estruzions d'o profesorau.

Exemplo:

Mayestro/a: Tien a cara redonda.

(Cada nino/a debuxará una cara redonda en a suya ficha)

Y asinas dica que se remate de debuxar l'ombre d'as nieus que s'espezifica en a falordia.

Biache enta o país d'as nieus

Contar y debuxar as cosas que cada nino y nina ha bisto cuan iba enta o país de l'ombre d'as nieus.

Ola, qué fredo que fa!

Ola, qué fredo que fa!

Tiengo as garras garrampadas

Tiengo as mans cheladas

Tiengo o naso feito un formo

Si isto dura, quemisió...

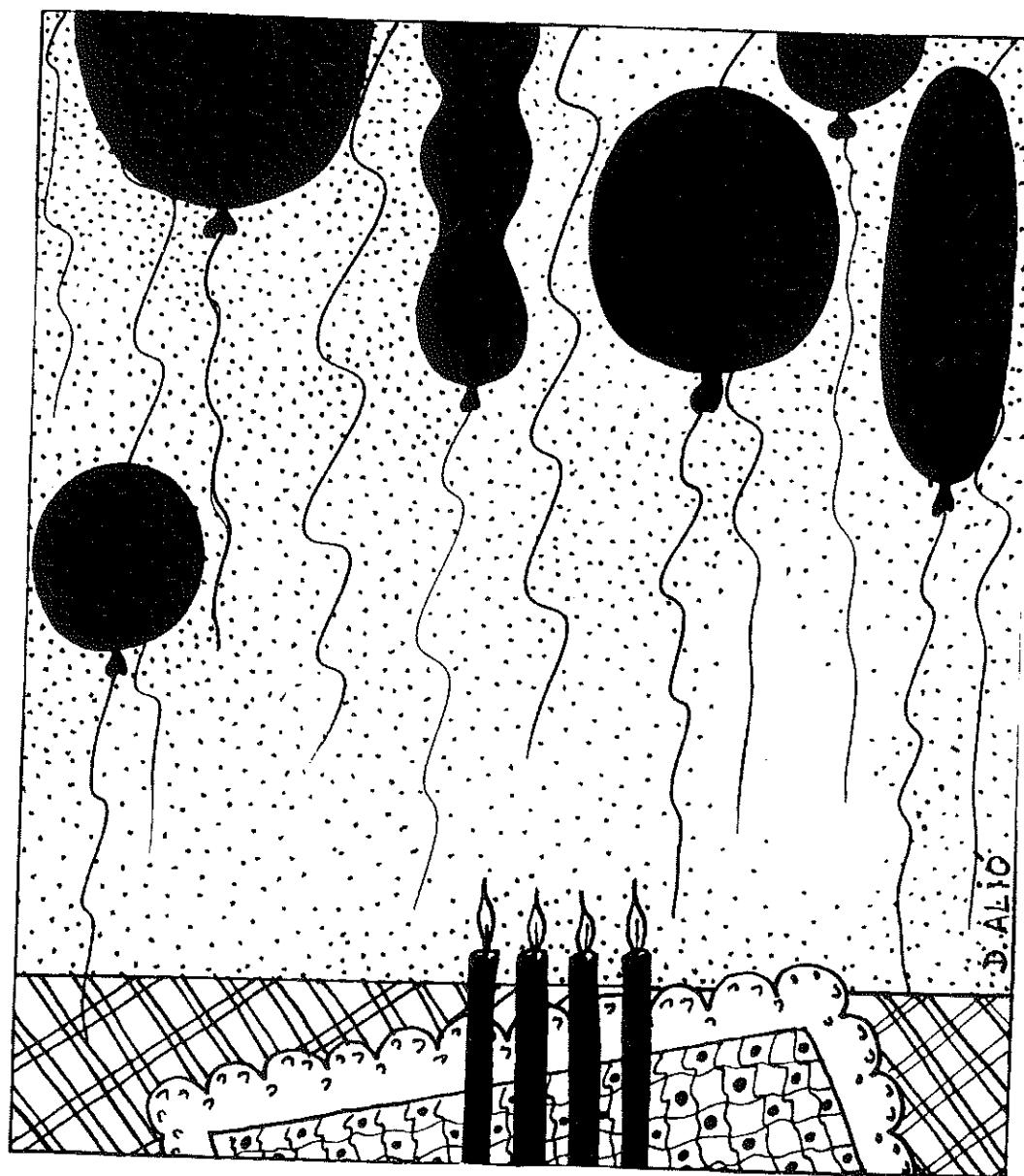
Ola, qué fredo que fa!

Bel acuchón me ba a dar!

Berbalizar a poesía.

Demandar as piezas de bistiu que cal calar-li ta que no tienga fredo.

Debuxar to o que han dito que cal meter-li.

O Cumplañadas

Os presens ta Carmeta.

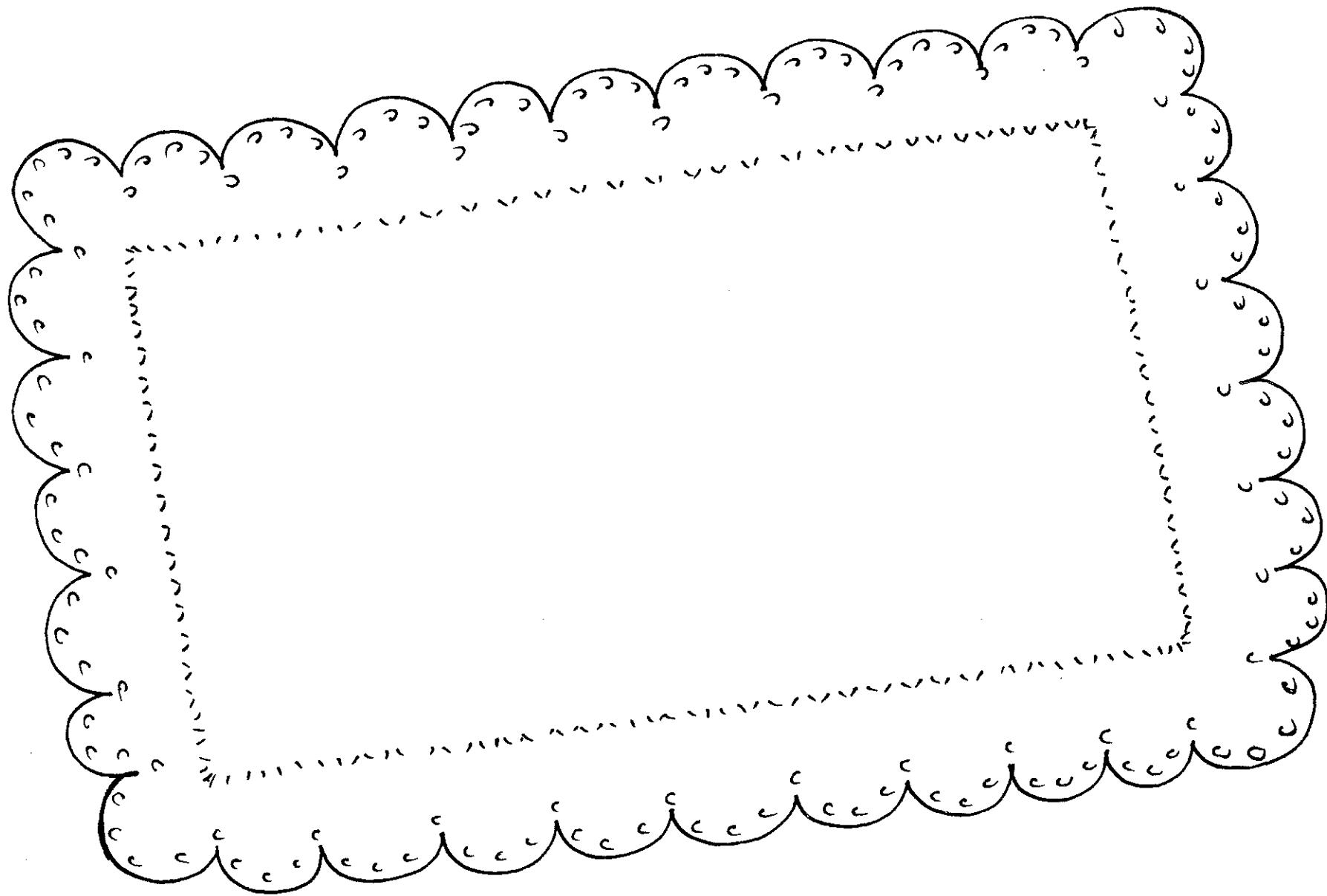
Dizir y debuxar ochetos ta ufrir a Carmeta.

Qué mos cal ta fer un pastel?

Charrar ta remerar os ingrediens que s'han de tener ta fer o pastel de Carmeta.

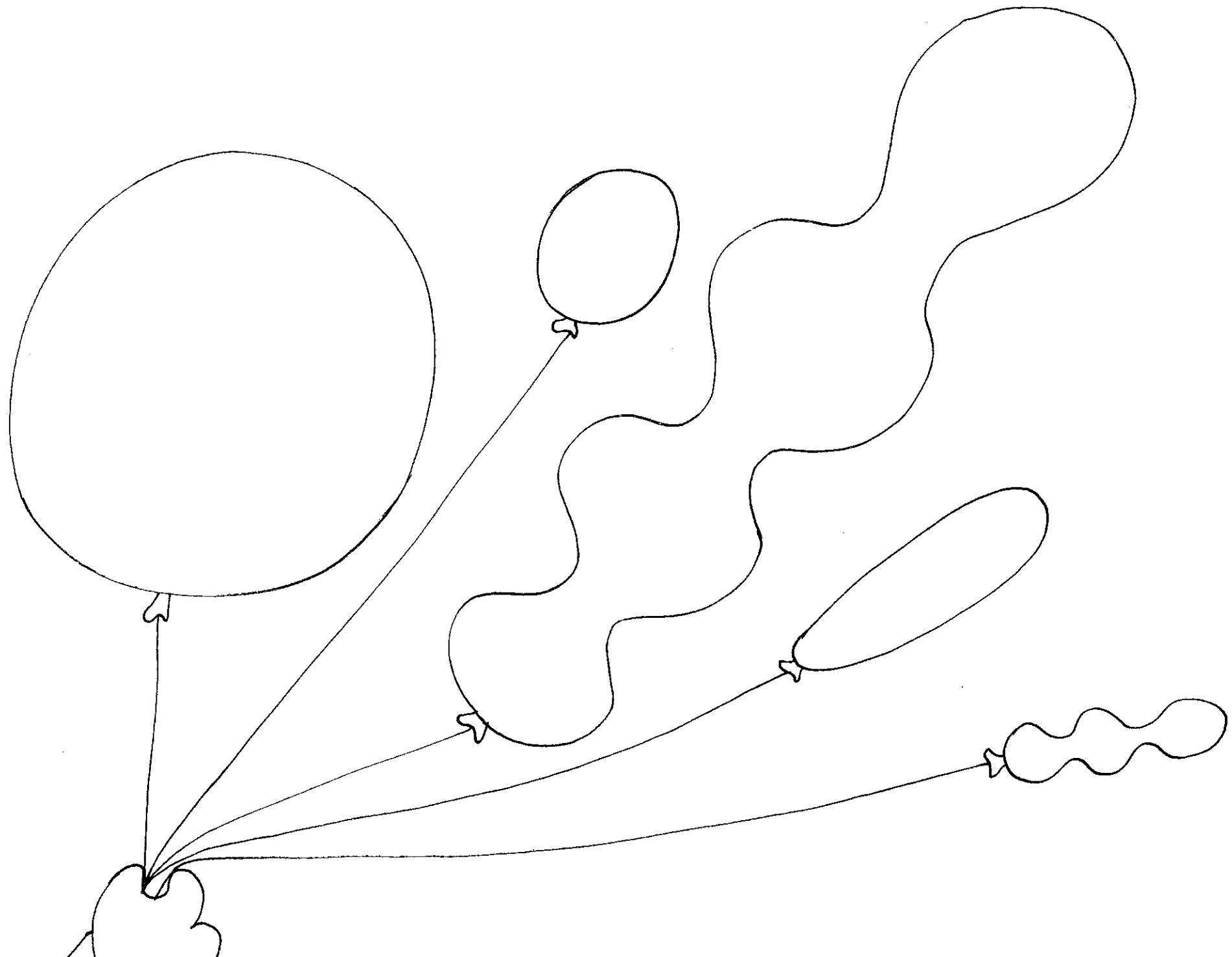
Debuxar os ingrediens en a ficha.

O pastel de carreta

Debuxar o pastel en a serbilla y berbalizar o pareyau que l'han dito a Carmeta ta zilebrar a cumplañadas.
“Un pastel ta Carmeta
de chicolate y pastetas”.

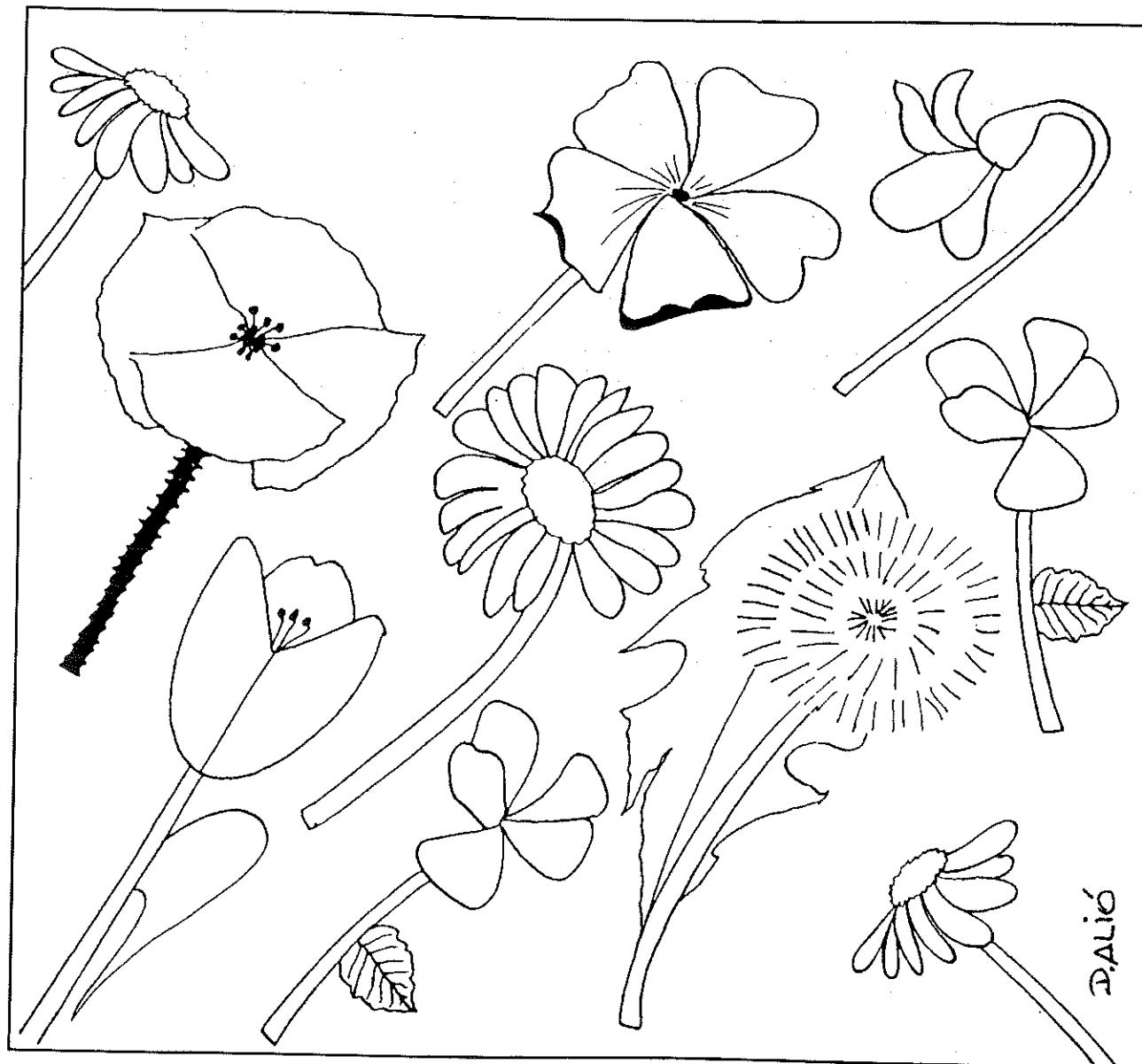
O globo

Fer l'aizión de inflar globos grans y chiquez.

Pintar de color roya os globos grans y de color azul os globos chiquez.

Emitir o rudio fuerte y floxo que farán os globos cuan esclaten.

Beigo, beigo...

A primabera

As maitinadas son frescas
meses de marzo y abril,
me'n boi t'a marguin d'o río
por floretas recullir.

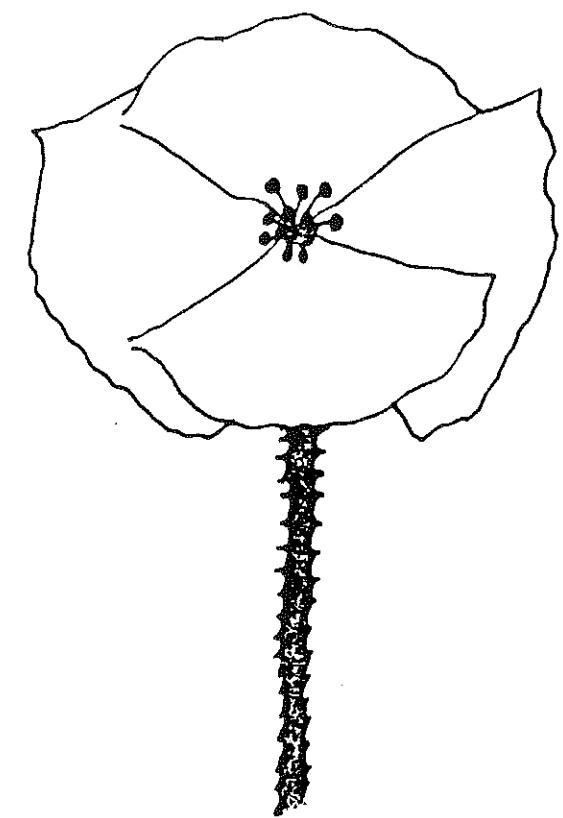
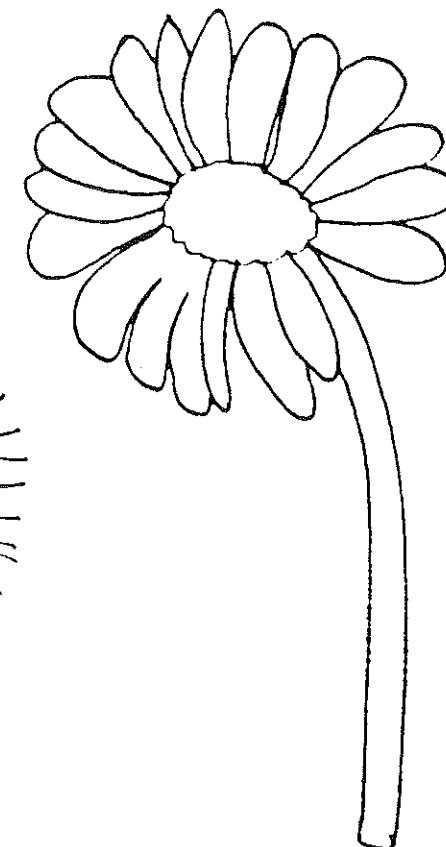
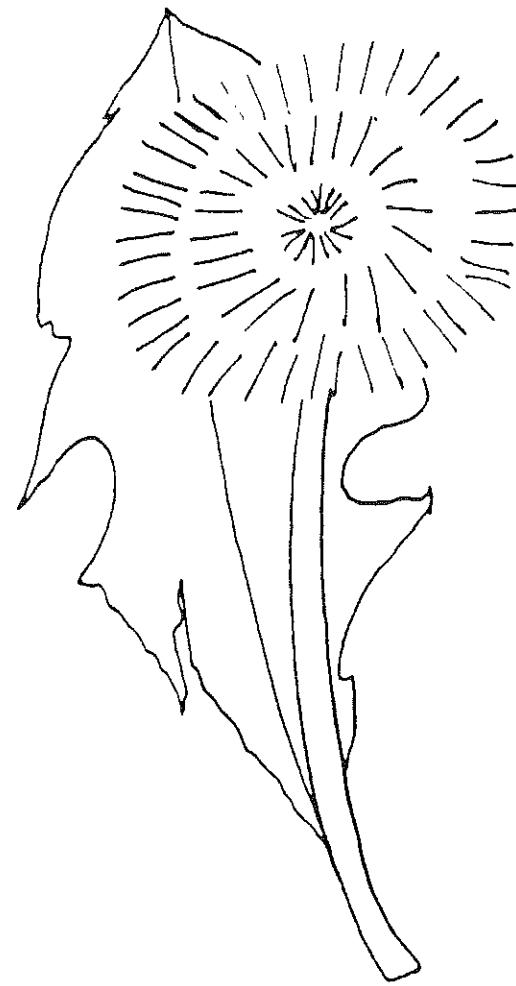
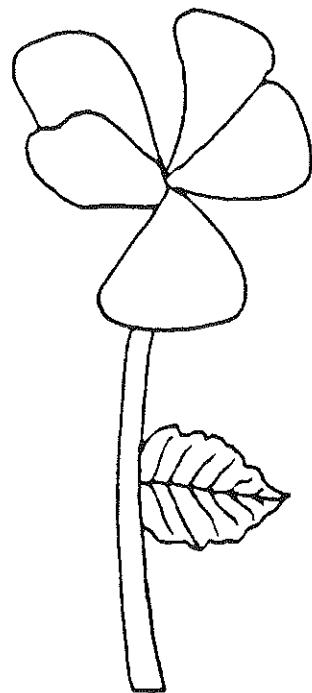
Rezentar a poesía.
Fer un debuxo.

Beigo, beigo...

Segundiar a canta-chuego con tot o grupo-clase.

Nombrar atros ochetos d'ista color, debuxar-los y pintar-los.

A o canto d'o río

Nombrar y señalar as flors (ababol, carnaruelo, gabarda,...)

Remerar a color d'as flors y pintar-las.

Semos, somos chugadors

Carlons, an yes?

Nombrar y debuxar os diferens puestos por do emos rechirau a Carlons.

Surrayar o puesto an que l'emos trobau.

O follet d'a selba

Prexinar y debuxar o follet d'a selba.

Describir-lo berbalmén a o grupo-clase, a o profesorau...

Semos, somos chugadors

Semos, somos chugadors

y o que no cante cosa

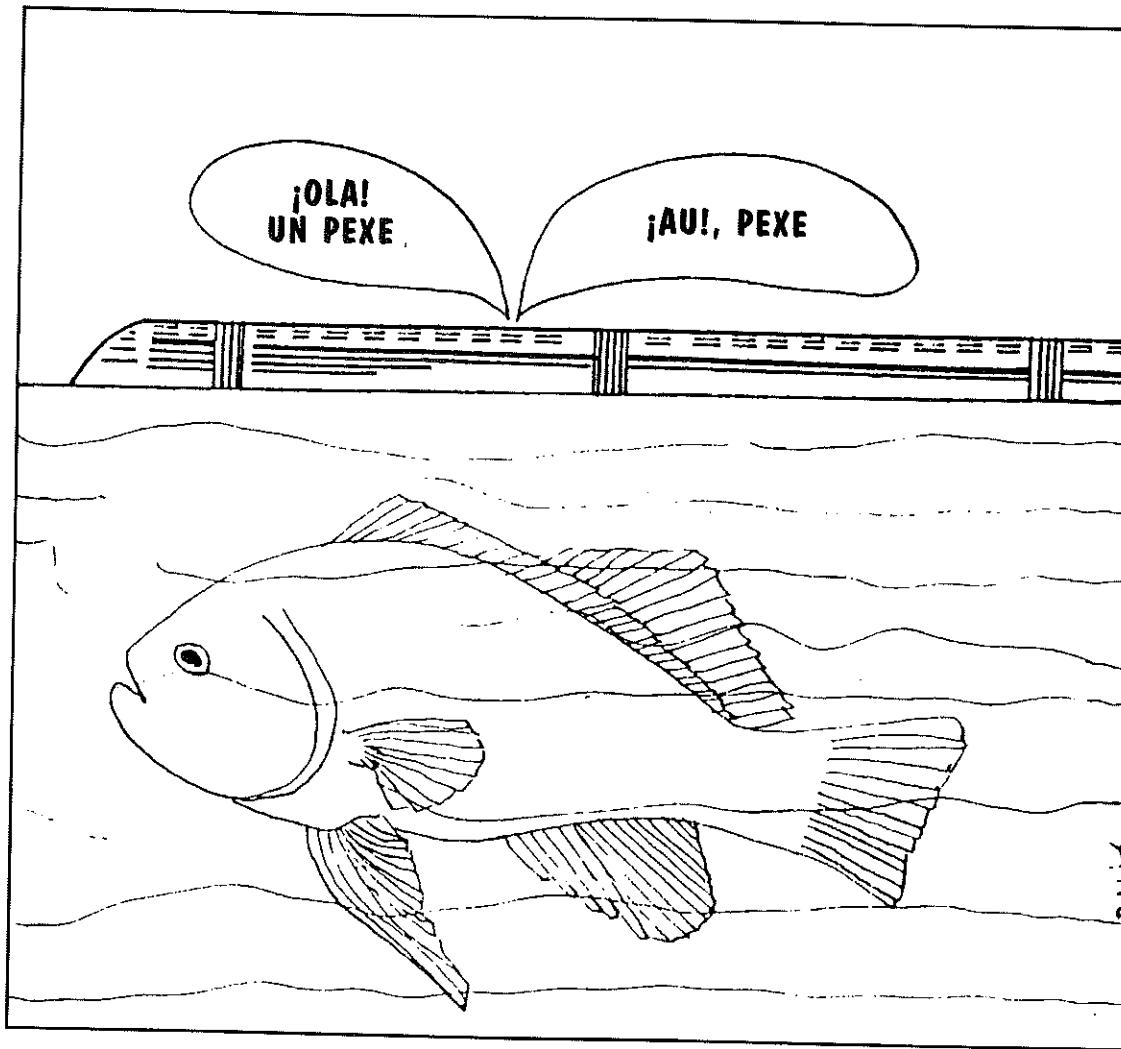
y o que no cante cosa

no probará ixos lamins,

atención, chugadors...

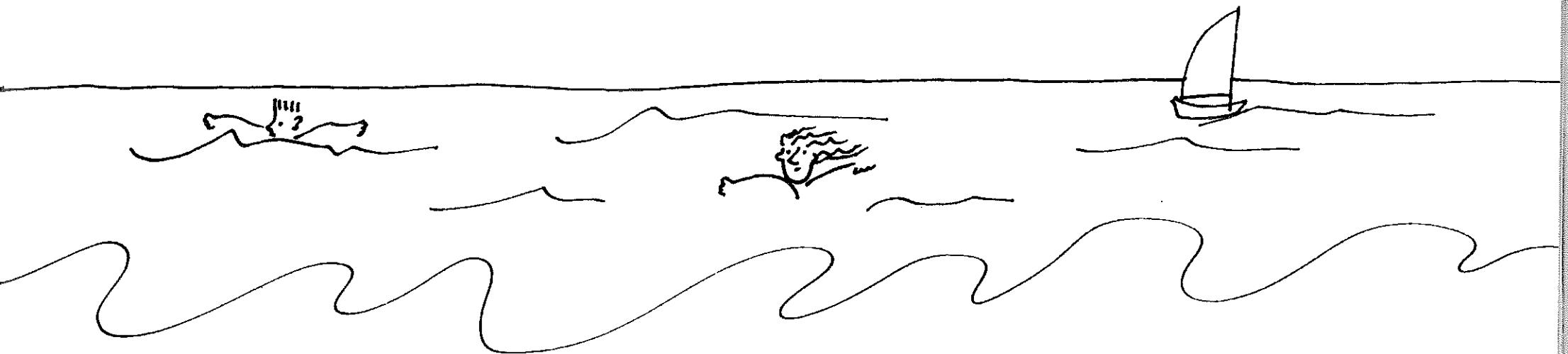
Cantar a canta.

Fer un debuxo d'a escolanalla cuan chugan.

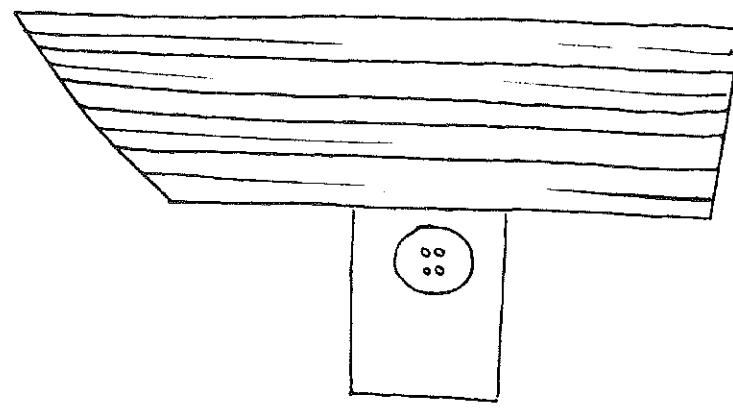

D'escursión ent'a placha

Chugamos en a espuma

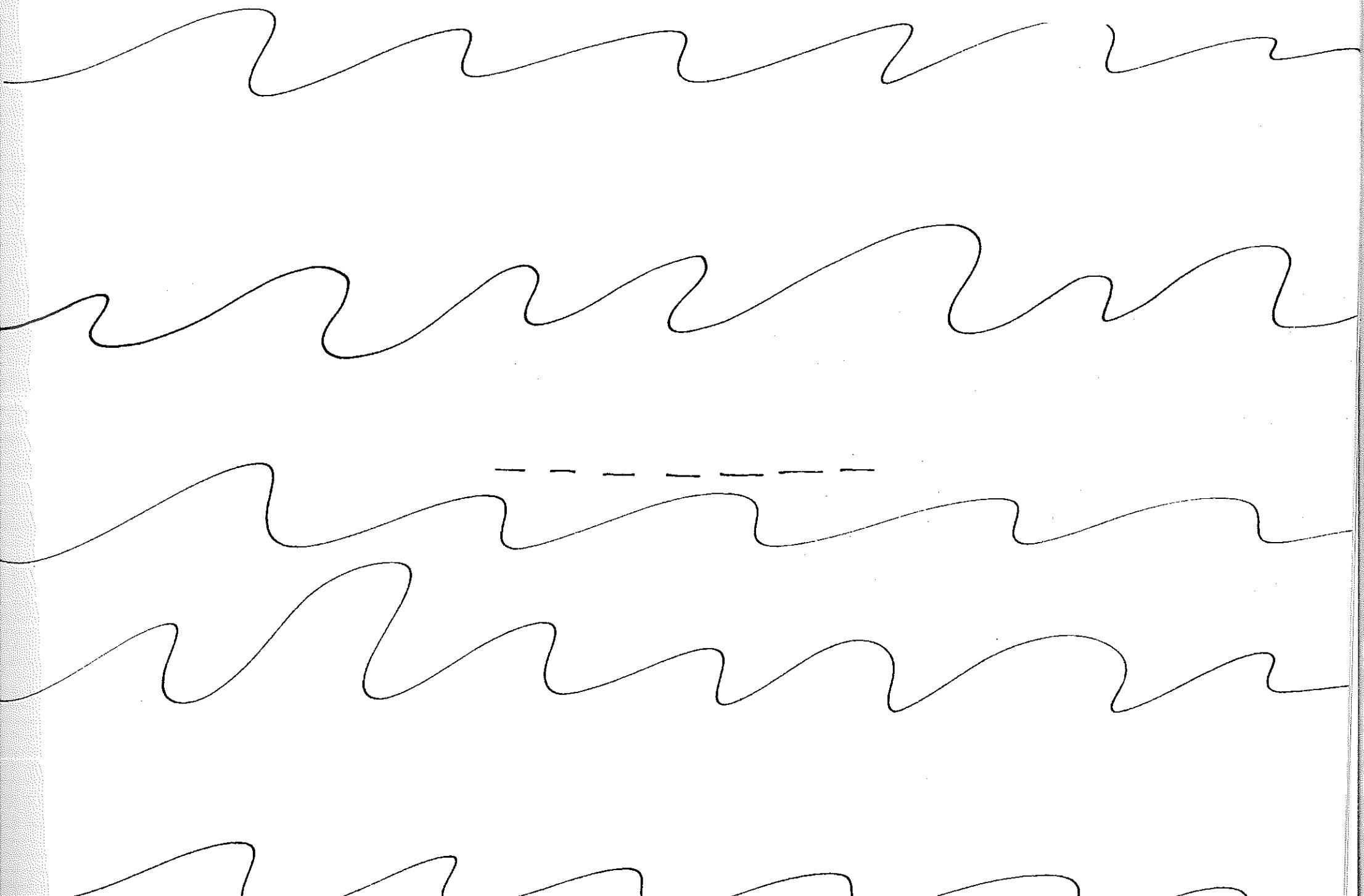
Remerar y debuxar ochetos con os que se puede chugar en a espuña.

Punchar u retallar a barqueta.

Cusir u apagar una breca por dezaga.

Imos en barca

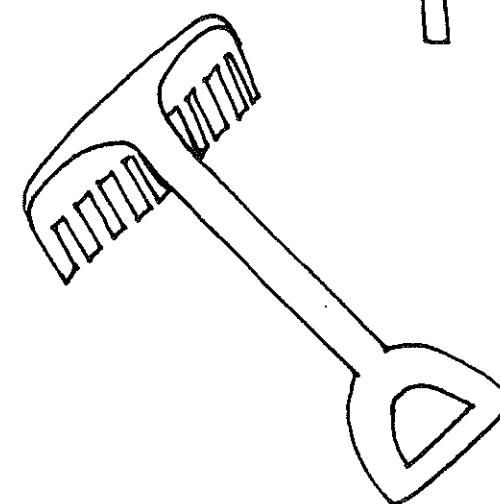
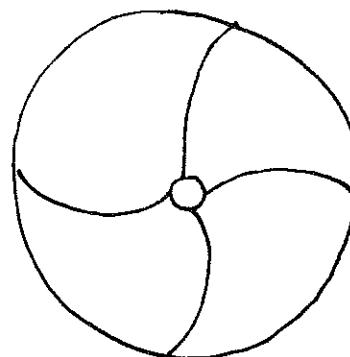
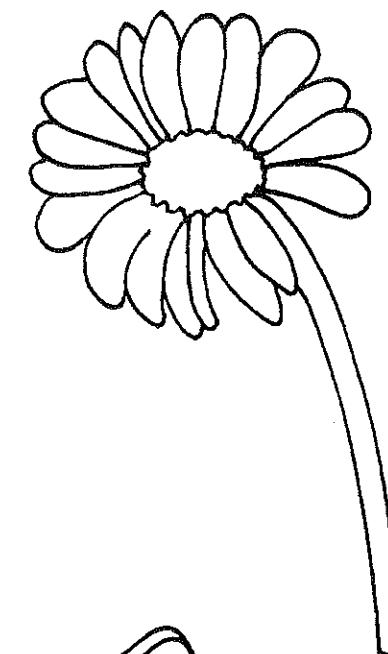
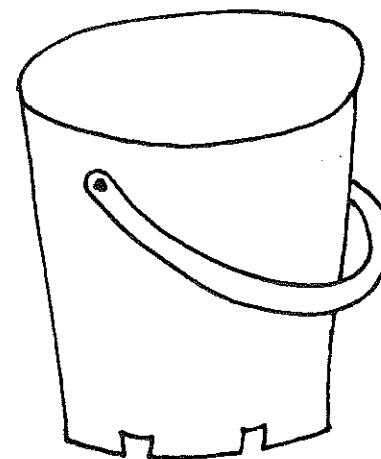
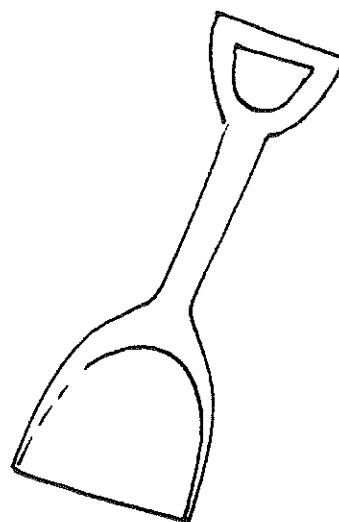

Punchar u retallar a raya orizontal y ficar-ie a barqueta.

Fer-la bochar entre que dizimos: “Jip-jop, jip-jop”

Debuxar: gabotas, sol, pexes...

Qué cal fa fer un castielo?

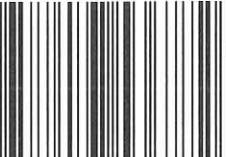
Dizir tres cosas que s'emplegan ta fer un castiello: pala, pozal, rascllet.

Dizir dos cosas que no se'n emplegan pas: pilota, flor.

Pintar toz os ochetos.

Surrayar y dizir o nombre d'as cosas que s'emplegan ta fer un castiello d'espuña.

ISBN 84-7753-677-5

9 788477 536772

A standard linear barcode representing the ISBN number 84-7753-677-5.